

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت بهداشت
دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

دستورالعمل ثبت داده‌های مربوط به خودکشی در پورتال معاونت بهداشت به روز رسانی شده برای سال ۱۴۰۲

اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

دستور العمل ثبت داده‌های خودکشی توسط مراکز بهداشت شهرستان ها :

برای ثبت موارد اقدام و فوت ناشی از خودکشی، لازم است پس از دسترسی به اینترنت، از طریق آدرس زیر و پس از وارد نمودن نام کاربری و رمز ورود اختصاصی شهرستان، وارد سامانه ثبت داده های خودکشی وزارت بهداشت شوید:

<http://www.health.gov.ir/PSA/SitePages/Suicide1402.aspx>

سپس در ستون سمت راست، گزینه "ثبت موارد خودکشی ۱۴۰۲" را انتخاب نموده و با انتخاب گزینه "افزودن مورد جدید" که با یک علامت (+) سبز رنگ مشخص شده است، فرم ثبت داده اختصاصی شهرستان نمایش داده می شود.

نکته مهم: ملاک ثبت موارد اقدام به خودکشی نجات یافته، شهرستان وقوع اقدام به خودکشی و ملاک ثبت موارد فوت، شهرستان محل فوت نهایی پس از طی نمودن دوره بستری احتمالی است.

نکات زیر در خصوص فرم ثبت اطلاعات مربوط به اقدام به خودکشی و فوت ناشی از آن در سامانه معاونت بهداشت که سال ۱۴۰۲ به روزرسانی شده است، به استحضار می رسد:

الف) مشخصات دموگرافیک اولیه

- استان، دانشگاه/دانشکده و شهرستان اختصاصی شما به صورت خودکار انتخاب شده اند.
- نام و نام خانوادگی و کد ملی فرد را در صورت در اختیار داشتن، و تا حد امکان ثبت نمایید. در صورت عدم وجود نام یا نام خانوادگی یا کد ملی، سامانه برای ثبت همچنان فعال خواهد بود، اما در صورت ورود کد ملی اشتباه، سامانه به شما اجازه ورود داده نخواهد داد.
- ملیت فرد را با انتخاب یکی از دو گزینه ایرانی و غیرایرانی انتخاب نمایید.
- مشخص نمودن فیلد جنسیت الزامی است. در ثبت جنسیت (زن و مرد) دقت کافی نمایید، چرا که برخی از گزینه‌های بعدی با شرط جنسیت تعریف شده اند و با ثبت یک گزینه، گزینه های دیگر غیرفعال خواهند شد. پس از انتخاب گزینه "زن"، در قسمت بعدی، انتخاب گزینه "باردار" و یا "غیر باردار" ضروری است. در صورتی که احیاناً جنسیت فرد متوفی مشخص نشده باشد، می توانید گزینه "نامشخص" را انتخاب نمایید.
- سن فرد را به عدد ثبت نمایید. در ثبت سن دقت کافی نمایید، چرا که برخی گزینه های بعدی با شرط سن تعریف شده است. سامانه بر اساس اعداد وارد شده، برای گروه های سنی گزارش گیری خواهد کرد.

- در ثبت وضعیت تأهل، دقت شود که گزینه های "مطلقه / جدا شده" و همچنین "بیوه / همسر فوت شده" را می توانید هم برای مردان و هم برای زنان انتخاب نمایید. در صورتی که وضعیت تأهل نامشخص باشد، می توانید گزینه "نامشخص" را انتخاب نمایید.
- در ثبت تحصیلات، دقت شود که برای کلیه موارد دارای سواد خواندن و نوشتن، تحصیلات ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان، و سیکل قدیم، گزینه "زیر دیپلم" را انتخاب نمایید. بدیهی است کودکان و یا نوجوانانی که تحصیلات مدرسه را به اتمام نرسانده اند و یا مشغول تحصیل می باشند نیز در این دسته قرار می گیرند. افرادی که فاقد سواد خواندن و نوشتن باشند و یا هرگز به مدرسه نرفته باشند، در گروه "بدون سواد" قرار می گیرند. کلیه افراد دارای مدارک فوق دیپلم، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری و بالاتر از آن اعم از گروه های پزشکی و ... در گروه تحصیلات دانشگاهی قرار می گیرند. گزینه تحصیلات حوزوی نیز برای انتخاب وجود دارد و فعال شده است. انتخاب گزینه تحصیلات دانشگاهی برای سن زیر ۱۸ سال غیرفعال شده است. در صورتی که تحصیلات نامشخص باشد می توانید گزینه "نامشخص" را انتخاب نمایید. گزینه "سایر" برای تحصیلات وجود ندارد.
- در ثبت منطقه سکونت، برای افرادی که در شهر و حاشیه شهر سکونت دارند، گزینه "شهر"، برای افرادی که در روستاها سکونت دارند، گزینه "روستا" و برای کسانی که زندگی عشایری دارند، گزینه "عشایر" را انتخاب نمایید. با ثبت گزینه "شهر"، دو گزینه "منطقه شهری" و "منطقه حاشیه شهر" باز می شود که انتخاب یکی از آن دو ضروری است. در صورتی که منطقه سکونت نامشخص بوده و یا در فهرست های دریافتی ثبت نشده باشد، می توانید گزینه "نامشخص" را انتخاب نمایید.
- در ثبت وضعیت اشتغال، افراد شاغل، شامل زنان و مردانی می شود که دارای شغل باشند. در صورت انتخاب این گزینه، انتخاب یکی از گزینه های کارگر، کارمند، کشاورز یا دامدار، معلم مدرسه، مدرس دانشگاه، پرستار یا بهیار، پزشک، مهندس، آزاد، و سایر شغل ها) باز می شود که انتخاب آن اجباری است. افراد بدون شغل دارای درآمد، شامل کلیه زنان و مردانی می شود که در بیرون از منزل شاغل نیستند، اما از طریق دیگری صاحب درآمد می باشند (مستمری بگیر، بازنشسته، دریافت سود بانکی، اجاره بهای ملک یا درآمد حاصل از کار دیگری). افراد بیکار، شامل زنان و مردان در سنین جوانی و میانسالی است که آماده برای کار و جویای کار باشند، اما شاغل نباشند و همچنین هیچ درآمدی نداشته باشند. گزینه "خانه دار"، صرفاً شامل زنانی می شود که فعالیت اقتصادی در بیرون از منزل نداشته و فقط به امور منزل می پردازند. این گزینه، تنها برای افرادی که جنسیت زن برای آنها ثبت شده باشد، در سامانه فعال خواهد بود. انتخاب گزینه سرباز فقط برای مردان ممکن خواهد بود. در صورتی که وضعیت اشتغال در هیچ یک از گروه های تقسیم بندی شده فوق نتواند قرار گیرد، می توانید گزینه "سایر" را انتخاب نمایید. در صورتی که وضعیت اشتغال نامعلوم باشد، گزینه "نامشخص" را انتخاب نمایید.

ب) اطلاعات مربوط به خودکشی

- "مسمومیت با دارو" شامل اقدام به خودکشی به وسیله داروهایی است که مصارف پزشکی دارند. این داروها ممکن است توسط داروخانه ها بدون نسخه و یا توسط سایر فروشندگان به صورت غیرمجاز و بدون نسخه در اختیار بیماران قرار داده شده باشند و یا اینکه بیماران داروهای نسخه شده خودشان یا اطرافیان را با قصد خودکشی مصرف نمایند. انواع بنزودیازپین ها، مسکن ها، آنتی بیوتیک ها، و حتی قرص ترامادول شامل این دسته می شوند.
- برای هر نوع اقدام به خودکشی با انواع سموم حشره کش و آفت کش مورد استفاده خانگی و کشاورزی، و همچنین قرص غیرقانونی برنج، گزینه "مسمومیت با سم" را انتخاب نمایید. در صورت انتخاب این گزینه، الزاما باید ذیل آن، یکی از دو گزینه "قرص برنج" و یا "سایر سموم" را نیز انتخاب نمایید. درواقع مسمومیت با قرص برنج شامل بخشی از آمار مسمومیت با سموم خواهد بود.
- "اقدام به خودزنی با شیء برنده" شامل بسیاری از موارد خودزنی با یا بدون قصد مرگ مراجعه کننده به اورژانس بیمارستان ها می باشد که باید در زمره موارد اقدام به خودکشی ثبت شوند.
- "مسمومیت با مواد مخدر" شامل خودکشی با تریاک، مورفین، هروئین و متادون می باشد. در صورت انتخاب این گزینه، الزاما باید ذیل آن، یکی از دو گزینه متادون و یا سایر مواد را نیز انتخاب نمایید. درواقع مسمومیت با متادون شامل بخشی از مسمومیت با مواد خواهد بود.
- خودکشی به واسطه سقوط شامل سقوط از پل، بالکن منازل و پل های عابر پیاده و اتوبان ها، و همچنین اماکن کوهستانی و مناطق سیاحتی می باشد.
- هر نوع روش دیگر خودکشی به غیر از موارد ذکر شده (به طور مثال مانند هر نوع خفه کردن خود با گاز یا لوله آگروز ماشین، غرق شدگی) در قسمت "سایر" ثبت شود.
- مواردی که روش خودکشی آنها نامعلوم بوده است در قسمت "نامشخص" ثبت گردد. بدیهی است تعداد سایر روش ها و همچنین تعداد موارد نامشخص به هیچ عنوان نباید زیاد باشد و نشان دهنده ضعف در ثبت اولیه اطلاعات خواهد بود.
- در پایان فرم، تاریخ اقدام به خودکشی را انتخاب نمایید.
- در انتها یک باکس برای هر گونه توضیحات قرار داده شده است. این توضیحات می تواند شامل توضیح در مورد محل سکونت فرد و یا اعزام او از شهری به شهر دیگر جهت انجام امور درمانی در بیمارستان است. در صورت ملاک ثبت موارد اقدام به خودکشی نجات یافته، شهرستان وقوع اقدام به خودکشی و ملاک ثبت موارد فوت، شهرستان محل فوت نهایی پس از طی نمودن دوره بستری احتمالی است.

دستورالعمل گزارش‌گیری موارد خودکشی توسط معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده‌ها:

مدیران محترم گروه / واحد سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد معاونت بهداشت باید در سه ماه اول آغاز سال جدید، کلیه کارشناسان مسئول سلامت روان شهرستان‌ها را از راه دور در خصوص دستورالعمل ورود داده‌های خودکشی در سامانه معاونت بهداشت مورد بازآموزی و توجیه قرار دهند که داده‌های به دست آمده از منابع مختلف را حداکثر تا تاریخ ۳۰ ام ماه بعد در سامانه معاونت بهداشت ثبت نمایند.

مدیران محترم گروه / واحد سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد معاونت بهداشت می‌توانند با استفاده از نام کاربری و رمز ورود اختصاصی دانشگاه، وارد صفحه معاونت بهداشت وزارت بهداشت به نشانی زیر شده و در سمت بالا و راست صفحه، با انتخاب گزینه "سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد" و سپس "گزارش ثبت موارد خودکشی" وارد سامانه شده و فرآیند ثبت داده‌های خودکشی توسط کارشناسان محترم مسئول سلامت روان شهرستان‌ها را بررسی نمایند:

<http://www.health.gov.ir/SitePages/Home.aspx>

نحوه بررسی داده‌ها به این صورت است که همه شهرستان‌ها باید تمامی موارد خودکشی را تا ۳۰ روز قبل از تاریخ ارزیابی در سامانه ثبت کرده باشند (به طور مثال، در تاریخ ۳۱ خرداد، باید تمامی موارد مربوط به فروردین و اردیبهشت وارد سامانه شده باشند.) و در صورت مشاهده عدم ورود داده‌ها، موضوع باید از سوی حوزه معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی طی نامه کتبی به مراکز بهداشت شهرستان‌ها اعلام می‌نماید. دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت در پایان هر سه ماه، ورود داده‌ها را بررسی و در صورت مشاهده عدم ورود داده‌ها، موضوع را طی نامه کتبی به دانشگاه علوم پزشکی اعلام می‌نماید.